

РЕШЕНИЕ

№ 8050

гр. София, 29.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав,
в публично заседание на 13.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **5509** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на В. М. И., чрез адв. Д. Л., срещу писмо с изх. № СОА2-УГ01-31/20.02.2020 г. на директора на „Столичен дом за радостни обреди“ при Столична община /СО/, с което е отказано да бъде регистриран акт за раждане на дете А. Д. М., родено в Д., К., САЩ.

Настоящото дело е образувано след отмяна на решение по адм. д. № 2784/20 г. по описа на АССГ, с решение по адм.д. № 13418/20 г. по описа на ВАС, с чийто задължителни указания по приложение на закона, настоящият състав се съобрази и изпълни.

Наведени са твърдения за незаконосъобразност на обжалвания административен акт, поради противоречието му с материалния закон и нарушение на процесуалните правила, като моли същият да бъде отменен. Твърденията са, че при искането за признаване на чуждестранен акт не са налице нарушения на фундаментални принципи, които да са несъвместими с българския обществен ред. Иска се уважаване на жалбата и връщане на делото като преписка със задължителни указания за тълкуване и прилагане на закона. В съдебно заседание жалбоподателката, редовно призована, не се явява и не се представлява.

Ответникът – директорът на „Столичен дом за радостни обреди“ - СО, редовно

призован, не се явява, не изпраща представител.

Административен съд – София град, в настоящият съдебен състав, като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК събраните и приети по делото писмени доказателства и законосъобразността на оспорвания административен акт, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна – адресат на акта, за която е налице пряк и непосредствен интерес от обжалването. Съдът приема, че жалбата е подадена в срок предвид датата на издаване на оспореното писмо – 20.02.2020 г. и датата на депозиране на жалбата – 04.03.2020 г. пред АССГ.

Разгледана по същество жалбата е основателна при следните съображения:

В Столична община, служба ЕСГРАОН е депозирано заявление вх. № СОА20-УГ01-31/03.02.2020 г. от В. М. И. с искане да бъде издадено удостоверение за раждане на дете А. Д. М., родено в Д., К., САЩ, което да бъде регистрирано в регистрите на ЕСГРАОН, и да ѝ бъде издадено българско ЕГН. Представени са удостоверение /сертификат/ за раждане, заверен с апостил, придружени с превод на български език. Постъпилото заявление е препратено по компетентност на директора на „Столичен дом за радостни обреди“, СО. Последвал е отказ за регистрация на акта за раждане 1052019008090 на А. Д. М.. Оспореното писмо е мотивирано по следния начин; от представеното удостоверение за раждане не става ясно кой е майката и кой е бащата на детето М., т.к. в последното са вписани само родители – Л. М. и В. М.. От представените документи не става ясно дали сключеният брак между двамата родители е признат по предвидения в закона ред, респ допуснато ли е неговото изпълнение. Сочи се, че при спор относно условията за признаване на чуждестранно решение се предявява иск от заинтересованата страна пред СГС, съгласно чл. 118, ал. 2 КМЧП.

На настоящият съдебен състав е известно, че с определение № 7424 от 02.10.2020 г. производството по дело № 3654/20 г. по описа на АССГ е било спряно до произнасяне на Съда на ЕС по отправеното преюдициално запитване със следните въпроси:

1. Следва ли член 20 и член 21 ДФЕС, както и член 7, 24 и 45 от Хартата на основните права на ЕС, да се тълкуват в смисъл, че не допускат българските административни органи, сезирани с искане за удостоверяване на раждане на дете, български гражданин, настъпило в друга държава-членка на ЕС, и удостоверение с испански акт за раждане, в който са вписани две лица от женски пол като майки, без да се уточнява дали и коя от тях е биологичната майка на детето, да откажат да издадат български акт за раждане с мотива, че жалбоподателят отказва да посочи коя е биологичната майка на детето?

2. Следва ли член 4, параграф 2, ДЕС, както и член 9 от Хартата на основните права на ЕС, да се тълкува в смисъл, че зачитането на националната и конституционна идентичност на държавите-членки на ЕС предполага, че последните разполагат с широко право на преценка по отношение на правилата за установяване на произход. По-конкретно:

А./ Следва ли чл. 4, параграф 2, ДЕС да се тълкува в смисъл, че позволява на държавите-членки да изискат информация за биологичния произход на детето? Б./

Следва ли чл. 4, параграф 2, ДЕС, заедно с чл. 7 и 24 от Хартата, да се тълкуват с смисъл, че е необходимо да се търси баланс между националната и конституционна идентичност на държава-членка, като се има предвид, че към настоящия момент липсва консенсус както в ценностно така и в правно отношение досежно възможността да се впишат като родители в акт за раждане лица от един и същ пол, без да се уточнява дали и кой от тях е биологичен родител на детето, и висшият интерес на детето? При утвърдителен отговор, как конкретно би могъл да се постигне този баланс?.

С Решение от 14.12.2021 г. на Съда на ЕС /голям състав/ по дело С-490/20 е постановено следното:

„Член 4, параграф 2 ДЕС, членове 20 ДФЕС и 21 ДФЕС, както и членове 7, 24 и 45 от Хартата на основните права на Европейския съюз, във връзка с член 4, параграф 3 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО, трябва да се тълкуват в смисъл, че по отношение на ненавършило пълнолетие дете, гражданин на Съюза, чийто акт за раждане, съставен от компетентните власти на приемащата държава членка, посочва като негови родители две лица от един и същ пол, държавата – членка, на която това дете е гражданин, е задължена, от една страна, да му издаде карта за самоличност или паспорт, без да изисква предварително съставяне на акт за раждане от своите национални власти, както и, от друга страна, да признае, също както всяка друга държава членка, издадения от приемащата държава – членка документ, който позволява на това дете заедно с всяко от посочените две лица да упражнява правото си свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите членки.

При гореизложените факти, установени по делото съдът формира следните правни изводи:

Обжалваният отказ е издаден от материално и териториално – компетентен орган по чл. 4, ал. 3 от ЗГР. Налице е издадена заповед за оправомощаване на длъжностно лице - директора на „Столичен дом за радостни обреди“ при Столична община /СО/, а именно: С. А. Г., за издаване на актове по чл. 35 от ЗГР, със заповед № СОА20-РД09-523/03.01.20 г. /л. 17 и сл./, която изпълнява длъжността към момента на издаване на акта. „Столичен дом за радостни обреди“ при Столична община представлява общинско предприятие /протокол № 7/1988 г., л. 25/ като неговите служители са длъжностни лица при общината и сключват трудови договори в качеството си на такива /трудова договор на следващият директор Л. К. – л. 46 и сл./ Видно от справка от 07.04.22 г. /л. 43/ процесното писмо е подписано от С. А. Г., която е издател на акта.

Обжалваният отказ е издаден в писмена форма и съдържа изискуемите от закона реквизити, в него са изложени фактически и правни основания за издаването му, като при издаването му не са допуснати съществени нарушения на

административно-производствените правила. Искането на оспорващата е за признаване и изпълнение на чуждестранен акт за раждане и гражданската регистрация на титуляра на акта. „Гражданската регистрация“ се свежда до вписване на събитията раждане, брак и смърт в регистрите на актовете за гражданско състояние и вписване на лицата в регистъра на населението. Гражданската регистрация включва съвкупност от данни за едно лице, които го отличават от другите лица в обществото и в семейството му в качеството на носител на субективни права, като име, гражданство, семейно положение, родство, постоянен адрес и други. Условието и реда за гражданската регистрация на физическите лица в Република България /РБ/ се уреждат със Закон за гражданската регистрация. Гражданската регистрация на физическите лица в РБ се основава на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и в данните в други актове, посочени в закона. Актовете за гражданско състояние са: акт за раждане, акт за сключване на граждански брак и акт за смърт. Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението /ЕСГРАОН/ е национална система за гражданска регистрация на физическите лица в РБ и източник на лични данни за тях. /чл. 100 от ЗГР/. Част от функциите на ЕСГРАОН са: създаване и поддържане на регистри на актовете за гражданско състояние, създаване и поддържане на Национален електронен регистър на актове за гражданско състояние и създаване и поддържане на регистър на населението. ЕСГРАОН функционира на национално, областно и общинско ниво. Редът, начинът и образците на документите за функциониране на ЕСГРАОН се определят с Наредба № РД-02-20-9/21.05.2012 г. за функциониране на Единната система за гражданска регистрация, обн. ДВ бр.43/08.06.2012г. /Наредбата/, издадена на основание чл.113, ал.1 от ЗГР. В случая се касае за лице, родено на територията на С. американски щати. Съгласно чл. 12, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-9/21.05.2012г. за функциониране на Единната система за гражданска регистрация: При регистриране на раждане, настъпило в чужбина, данните за името на титуляря, датата и мястото на раждане, полът и установеният произход се вписват в акта за раждане така, както са вписани в представения препис или в превода на български език на чуждия документ. Няма спор, че съгласно глава VI, чл. 60 и чл. 61 от Семейния кодекс /СК/, произходът на детето се определя както следва: Произходът от майката се определя от раждането. Майка на детето е жената, която го е родила, включително при асистирана репродукция. Съпругът на майката се смята за баща на детето, родено по време на брака или преди изтичането на триста дни от неговото прекратяване. В настоящият случай е представен акт за раждане /сертификат 1052019008090/ на А. М., в който са записани Л. М. и В. М. като родители, без да е определено кое от лицата е майката, съответно бащата на детето. Не се спори по делото, че двете лица са от женски пол. Не се спори също така, че В. М. М. е български гражданин. Респективно, нейното дете А. Д. М. е български гражданин по произход по силата на чл. 25 от Конституцията на Република България чл. 8 от Закона за българското гражданство.

Спорен между страните е въпросът относно приложението на материалния закон, като в тази връзка, съдът взе предвид следното:

Съгласно чл. 633 от ГПК „решението на Съда на Европейските общности е задължително за всички съдилища и учреждения в Република България, поради което Решение от 14.12.2021 г. на СЕС по дело № С-490/20 г. се ползва със сила на тълкувано нещо и по съществува си представява тълкувателно решение. Силата на

тълкувано нещо се изразява в забраната на националния съд да се отклонява от постановеното по делото или да го замества със свое собствено тълкуване, различно от това, дадено от СЕС. Настоящият съд следва да се съобрази с дадените разяснения и да ги приложи точно и в действителния им смисъл. Силата на тълкувано нещо обхваща, както мотивите, така и диспозитива на преюдициалното заключение, което означава, че при постановяване на решението, настоящия състав не може да се отдалечава от тълкуването на правото на ЕС, възприето от СЕС. По силата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България „международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната.“ Те имат примат пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

Съгласно чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Конвенцията за правата на детето: „ Детето следва да бъде регистрирано незабавно след раждането му и от рождение има право на име, право да придобие гражданство и доколкото е възможно, право да познава и да бъде отглеждано от своите родители.“ Държавите - страни по конвенцията, осигуряват осъществяването на тези права в съответствие с националното си законодателство и със задълженията си, поети по съответните международни документи в тази област, особено когато в противен случай детето би останало без гражданство. Чл.24, §2 от Хартата на основните права на Европейския съюз /ХОПЕС/ регламентира, че „ при всички действия, които се предприемат от публичните власти или частни институции по отношение на децата, висшият интерес на детето трябва да бъде от първостепенно значение. Основни принципи на националното семейно право са особената закрила на децата и зачитане на личността в семейството - чл.2, т.4 и т.6 от Семейния кодекс. Пълноценната закрила на правата на детето е водещо правило при изследване и постановяване на акт по делото. Основно значение имат интересите на детето, както и правото на поддържане на лични отношения и преки контакти с двамата му родители и други лица от семейния кръг, включително баба и дядо. По силата на чл. 3, §1 от Конвенцията за правата на детето: „висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. В случая, малолетното дете А. М. е български гражданин по силата на чл. 25 от Конституцията на Република България и чл. 8 от ЗБГ. Положението на детето – гражданин на държава членка, което е родено в друга държава – членка и пребивава законно в нея, попада в приложното поле на член 21, § 1 ДФЕС. Детето се ползва със статут на гражданин на Европейския съюз именно по линия на българското си гражданство, като пречка за свободното му движение се явява отказът на ответника да бъде съставен акт за раждане, в който, като негови родители да се впишат Л. М. и В. М.. Разпоредбата на член 4, § 3 от Директива 2004/38/ЕО от 29.04.2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членовете на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите – членки, задължава българските власти да издадат документ за самоличност или паспорт на детето, независимо от съставянето на нов акт за раждане на това дете, като Република България не може да се позове на националното си право, за да откаже да издаде документ за самоличност или паспорт на детето. Съставянето на акт за раждане, предполага упражняване на правото на детето свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите –

членки, гарантирано в член 21, § 1 ДФЕС, с всяка от двете си майки, които са негови родители. Тук следва да се отбележи, че правата, признати с член 21, § 1 ДФЕС, включват правото да се води нормален семеен живот, заедно с членовете на семейството в Република България /в този смисъл е решение от 5 юни 2018 г., Coman и др., C-673/16, EU:C:2018:385/. Ответният административен орган- директора на „Столичен дом за радостни обреди“ при Столична община е задължен да признае връзката на произход на А. М. с двамата ѝ родители, така, че същата да може да упражнява безпрепятствено, правото свободно да се движи и да пребивава в рамките на Европейския съюз и на територията на страната. Република България следва да спазва разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС, относно признатата на всеки гражданин на Европейския съюз свобода да се движи и да пребивава на територията на държавите членки, като легализира гражданското състояние на детето А. М., установено в държавата по месторождение, в случая САЩ. СЕС е постановил, че задължението на Република България, от една страна, да издаде карта за самоличност или паспорт на дете, което е неин гражданин, но е родено в друга държава – член, чийто акт за раждане, съставен от властите на тази друга държава членка, посочва като негови родители две лица от един и същ пол, и от друга страна, да признае връзката на произход между това дете и всяко от тези две лица при упражняването от детето на правата му по член 21 ДФЕС, не нарушава националната идентичност, нито застрашава обществения ред на Република България. В случая, действително се касае за дете, родено в държава, която не е член на ЕС, но това не променя ситуацията и обстоятелствата, обуславящи признаване на акта му за раждане. Изложените мотиви и съображения във връзка с правата на дете, родено в държава, която е държава – член на ЕС, с родители от един пол, са напълно относими към настоящия случай, касаещ държава, която не е държава – член на ЕС. Връзката на малолетното дете с неговите родители, с които то води семеен живот и които са вписани като негови родители в акта за раждане, съставен в САЩ, е защитена от член 7 от ХОПЕС. В член 2, § 1 от Конвенцията за правата на детето е въведен принципа на недопускане на дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидността, рождението или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници. При спазване на този принцип, трябва да се включат и правата на регистрация на детето, незабавно след раждането му, на име, на гражданство, които да бъдат гарантирани, без каквато и да е дискриминация, включително на основание сексуалната ориентация на неговите родители. Недопустимо е едно малолетно дете, което е гражданин по произход на държава – член на ЕС, да бъде лишено от възможността да упражнява правото си свободно да се движи и да пребивава на територията на ЕС, в т.ч. и в Република България, само и единствено поради това, че неговите родители са лица от един и същ пол. Оттук се налага извода, че Република България не може да откаже да признае произхода на А. М. от нейните родители- Л. М. и В. М., с мотива че националното право не предвижда нито института на брака между лица от един и същи пол, нито майчинството на съпругата на биологичната майка на детето. Трябва да се отдаде приоритет при зачитане на правото на личен и семеен живот, закрепено в чл. 32 от Конституцията на Република България и висшият интерес на малолетното дете. Съгласно чл. 3, § 2 от Конвенцията за правата на детето, „Държавите се задължават да осигурят на детето такава закрила и грижи, каквито са необходими за неговото

благосъстояние, като се вземат предвид правата и задълженията на неговите родители, законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за него, и за тази цел те предприемат всички необходими законодателни и административни мерки“. Съобразяване с правото на семеен живот по същество се характеризира с възможността дете-родител да живеят съвместно, при условия като цяло сравними с тези на другите семейства, като не трябва се прави разлика на основата пол на родителите, включително и деца, родени при еднополови бракове. В съответствие с член 4, § 3 от Директива 2004/38, българската държава не може да откаже да признае родствениите връзки между АД. М. и двете жени за целите на прилагането на вторичното право на Съюза, относно свободното движение на гражданите. Ефективното му реализиране изисква да бъдат премахнати всички вътрешно-правни разпоредби, които препятстват или стесняват обхвата на правото на свободно движение и не се базират на изрично предвидените в Договорите изключения или допустими ограничения, нито са оправдани с оглед защита на обществения интерес. В практиката на СЕС е застъпено разбирането, че в националната правна уредба на държавата по произход, не могат да съществуват ограничения, които пречат на прилагането на свободното движение, които влияят негативно върху вземането на решение за неговото упражняване или водят до неблагоприятни правни последици в резултат на упражняването му.

В случая, съдът приема категорично, че ответникът следва да състави акт за раждане на детето А. М. въз основа на документ акта за раждане 1052019008090, в който да отрази името на титуляра, датата и мястото на раждане, пола и произхода от двамата родители - Л. М. и В. М.. Съдът приема, че кумулативно са налице юридическите факти - елементи от правопораждащия фактически състав по чл. 72, ал. 3, т. 1 от ЗГР, с които правната норма свързва съставянето на акт за раждане на детето А. М.. Представеният акт за раждане /сертификат 1052019008090/ отговаря на условията за признаване и изпълнение, съответно да бъде регистрирана А. Д. М. в регистрите на ЕСГРАОН и да ѝ бъде издаден български единен граждански номер. Процесното писмо следва да бъде отменено като незаконосъобразно, издадено в противоречие с материалния закон, а делото върнато като адм. преписка за произнасяне от адм. орган, съгласно задължителните указания, относно прилагането на закона.

По делото не се претендират разноски и съдът не дължи произнасяне в тази посока.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, 33-и състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалба на В. М. И., чрез адв. Д. Л.,

ПИСМО с изх. № СОА2-УГ01-31/20.02.2020 г. на директора на „Столичен дом за радостни обреди“ при Столична община;

ВРЪЩА делото като адм. преписка за произнасяне от адм. орган, съгласно задължителните указания, относно прилагането на закона, съдържащи се в мотивите на настоящото решение;

ОПРЕДЕЛЯ едномесечен срок за произнасяне, който започва да тече от датата на влизане в законна сила на съдебното решение.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Р. България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 137 от АПК!

СЪДИЯ: